

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА І ХОРЕОГРАФІЇ
КАФЕДРА ХОРЕОГРАФІЇ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
“02” вересня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТВОРЧА МАЙСТЕРНЯ
БАЛЕТМЕЙСТЕРА

для студентів 2 курсу
галузі знань 02 Культура і мистецтво
спеціальності 024 Хореографія
освітнього рівня другого (магістерського)
освітньо-професійної програми 024.00.01 Хореографія

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0839/22

(підпис) (прізвище, ініціали)
“02” вересня 2022 р.

Київ – 2022

Розробники: Коростельова Марія, доцент кафедри хореографії Факультету музичного мистецтва і хореографії Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі: Коростельова Марія, доцент кафедри хореографії Факультету музичного мистецтва і хореографії Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри хореографії

Протокол від 31 серпня 2022 р. № 11

Завідувач кафедри

Людмила АНДРОЩУК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
024.00.01 Хореографія другого (магістерського) рівня вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми

Людмила АНДРОЩУК

Робочу програму перевірено _____

Заступник декана з науково-методичної та
навчальної роботи

Інна ТКАЧЕНКО

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни за формами навчання
	Денна
Вид дисципліни	Обов'язкова
Мова викладання	Українська
Загальний обсяг кредитів/годин	4 / 120 год
Курс	2
Семестр	3
Кількість змістових модулів з розподілом:	2
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, в тому числі:	60
Аудиторні	26
Модульний контроль	4
Семестровий контроль	30
Самостійна робота	-
Форма семестрового контролю	Екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Творча майстерня балетмейстера» є головною профілюючою дисципліною, що підсумовує всі знання та навички, одержані з інших предметів, формує професійне бачення балетмейстера.

Метою курсу є професійний розвиток хореографа-постановника в різних напрямках хореографічної діяльності.

Головним завданням курсу є оволодіння студентами інструментаріїв

балетмейстера, як ключових компонентів подальшої професійної діяльності. Зокрема, ознайомлення з природою танцю, його драматургією, із взаємозв'язком танцю і музики, літературою, образотворчим мистецтвом; навчання виразним засобам та законам композиції танцю; пізнання принципів побудови і аналізу хореографічних творів, системи їх запису.

Програмний матеріал курсу вивчається відповідно до навчального плану у формі практичних занять.

Програма занять передбачає систематичне, послідовне, методично-цілісне вивчення курсу.

У результаті вивчення дисципліни «Творча майстерня балетмейстера» студенти здобувають наступні компетентності:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі хореографії у процесі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог

Загальні компетентності:

- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- Здатність виявляти та вирішувати проблеми (дослідницькі, творчі, організаційні) у сфері фахової діяльності.
- Здатність до балетмейстерської розробки та втілення хореографічних творів.
- Усвідомлення синтетичної природи хореографічного мистецтва та багатоманітності його можливих зв'язків з іншими мистецтвами у хореографічному творі.
- Здатність створювати хореографічну складову в різних мистецько-видовищних формах.

- Здатність забезпечувати організацію та функціонування професійного та аматорського хореографічного колективу.
- Здатність презентувати власний творчий, науковий продукт, використовуючи традиційні та інноваційні комунікаційні технології.
- Здатність здійснювати художньо-просвітницьку діяльність з метою пропаганди хореографічного мистецтва.
- Здатність розробляти і втілювати авторські хореографічні твори різноманітні за формою, жанром, виражальними засобами з використанням традиційних та новітніх прийомів їх створення

3.Результати навчання за дисципліною:

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

- Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для провадження педагогічної, адміністративно-управлінської, балетмейстерської, науково-дослідної діяльності в сфері хореографії.
- Адаптуватися та діяти в новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом, генерувати нові ідеї задля вирішення проблемних ситуацій.
- Організовувати колективну діяльність задля реалізації планів, проектів.
- Виявляти дослідницькі, балетмейстерські, організаційні, педагогічні проблеми у процесі фахової діяльності, причини їх виникнення, розробляти програми їх вирішення.
- Розробляти та втілювати хореографічні твори, креативно підходити до обрання жанру , форми, виражальних засобів відповідно до теми та ідеї.
- Реалізовувати творчий задум з урахуванням синтетичної природи хореографічного мистецтва та поліваріативності його поєднання з різними видами мистецтв.
- Визначати місце та роль хореографічної складової в контексті різножанрового художнього проекту як одного із засобів реалізації творчої ідеї, використовуючи традиційні та альтернативні хореографічні техніки, комплексні прийоми, залучаючи суміжні види мистецтв.

- Розробляти та реалізовувати стратегію розвитку професійного та аматорського хореографічного колективу, прогнозувати наслідки організаційноуправлінських, навчально-педагогічних, балетмейстерсько-постановочних рішень; координувати роботу декількох елементів системи (підрозділів, людей тощо) задля реалізації планів.
- Презентувати власні мистецькі, педагогічні та наукові досягнення, використовуючи різноманітні комунікаційні технології.
- Популяризувати хореографічне мистецтво у процесі різноаспектної художньо-просвітницької діяльності.
- Реалізовувати повний цикл багаточастинного балетмейстерського твору – від творчого задуму до сценічного втілення, з урахуванням власного досвіду, наявних вимог та ресурсів, інших умов.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1							
Постановка сюжетного хореографічного номеру (до 5 хв)							
Тема 1 Вибір теми, написання драматургічної основи	4			4			
Тема 2 Робота з архітектонікою номеру	4			4			
Тема 3 Постановка хореографічного тексту	4			4			
Модульний контроль				2			
Разом	14			12			

Змістовий модуль 2

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабора-торні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 2							
Постановка колективної сюжетної хореографічної композиції (до 15 хв)							
Тема 1 Вибір теми, написання драматургічної основи	4			4			
Тема 2 Робота з архітектонікою номеру	4			4			
Тема 3 Постановка хореографічного тексту	6			6			
Модульний контроль		2					
Разом	16						
Всього за семестр	60			26			

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Постановка сюжетного хореографічного номеру (до 5 хв)

Практичні заняття:

Тема № 1. Вибір теми, написання драматургічної основи

План:

1. Вибір теми, написання драматургічної основи.
2. Визначення драматургічних та наративних задач.
3. Розробка експлікації номеру. Робота з музичною основою.

Тема № 2. Робота з архітектонікою номеру

План:

1. Написання драматургічної основи номеру.
2. Створення плану архітектоніки.
3. Робота над створенням образу та діючими мізансценами.
4. Робота над сценографією номеру.

Тема № 3. Постановка хореографічного тексту

План:

1. Розробка хореографічної лексики.
2. Розробка мізансцен.
3. Відпрацювання.
4. Практичний показ.

Змістовий модуль 2

Постановка колективної сюжетної хореографічної композиції (до 15 хв)

Практичні заняття:

Тема № 1. Вибір теми, написання драматургічної основи

План:

1. Вибір теми, написання драматургічної основи.
2. Визначення драматургічних та наративних задач.

3. Розробка експлікації номеру. Робота з музичною основою.

Тема № 2: Робота з архітектонікою номеру

План:

1. Написання драматургічної основи номеру.
2. Створення плану архітектоніки.
3. Робота над створенням образу та діючими мізансценами.
4. Робота над сценографією номеру.

Тема № 3. Постановка хореографічного тексту

План:

1. Розробка хореографічної лексики
2. Розробка мізансцен
3. Відпрацювання
4. Практичний показ

Критерії оцінювання практичного заняття

10 балів - студент досконально володіє термінологією та вдало застосовує її в методичному поясненні при постановці хореографічного твору. Визначає можливі помилки у виконанні танцівника, орієнтується в способах їх усунення. Швидко подає лексичний матеріал, а виконавець відтворює програмний матеріал; виконання вивченої лексики на високому рівні.

9 балів- студент допускає незначні помилки при подачі та виконанні лексичної основи композиції, аналізує та виправляє помилки допущені в процесі практичного виконання руху, виконавець чітко відтворює задану координацію руху.

8 балів- Студент на достатньому рівні демонструє підготовлений текст танцю , сценічно та методично вірно виконує лексику, допускає помилки при виконанні, але швидко реагує на зауваження та виправляє їх.

7 балів - Студент на достатньому рівні демонструє і танцювальні комбінації. Пластичні мотиви відповідають вимогам виконання методичного та технічного характеру. Проявляє достатній рівень пояснення, а танцівник - запам'ятовування навчального матеріалу.

6 балів - Студент допускає помилки в виконаному завданні, не завжди знає структуру танцювальної комбінації, аналізує та знаходить причинні наслідки, які впливають на загальний результат виконання руху.

5 балів – Подача руху та лексичних утворень руху студентом має цілісну структуру, проте має методичні та технічні порушення при виконанні комбінацій. Рівень виконавської майстерності артиста на слабкому рівні.

4-3 бали -Виконання та подача танцювальних комбінацій на низькому рівні. Допущені помилки при їх виконанні, що не відтворюють поставлені хореографом завдання.

2- бали – Студент не готовий до постановочного процесу, не знає програмного матеріалу.

1 бал- Студент присутній на парі, але практично не працює.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

	Максимальна кількість балів за одиницю	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекційних занять	1	-	-	-	-
Відвідування практичних занять	1	6	6	7	7
Робота на практичних заняттях	10	6	60	7	70
Виконання самостійної роботи	5	-	-	-	-
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом		-		-	
Максимальна кількість балів: $193 + 247$ (за минулий рік) = 440 $440/60=7,3$					

6.2 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульна контрольна робота № 1

Презентація сюжетного хореографічного номеру (до 5 хв). Проходить у вигляді практичної задачі програмного матеріалу.

Модульна контрольна робота № 2

Презентація колективної сюжетної хореографічної композиції (до 15 хв). Проходить у вигляді практичної задачі програмного матеріалу.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи 1,2

Кількість балів	Роз'яснення
23-25 балів	Студент повністю виконав завдання з постановки танцю враховуючи всі зауваження, що були поставлені перед студентом. Виконавці композиції технічно та якісно демонструють вивчені комбінації, сценічно та методично вірно виконують лексику танцю. Постановник емоційно передає створений образ (якщо він передбачений завданням) використовуючи засоби сценічної виразності. Чітко та впевнено використовую музичний матеріал до обраної композиції. Презентував динамічне, композиційно грамотне відео на високому естетичному рівні.
19-22	Студент на достатньому рівні виконав постановчу роботу, створив розгорнуті танцювальні комбінації. Пластичні мотиви відповідають вимогам виконання методичного та технічного характеру. Виконавці чітко на впевнено виконують рухи в гармонійному поєднанні з музичним матеріалом. Презентував композиційно грамотне відео на достатньому естетичному рівні.
15-18	Постановка виконана на середньому рівні, має не визначені частини танцю. Виконавці допускають незначні помилки в виконанні танцювальних комбінацій. Постановник, аналізує та знаходить

	причинні наслідки ,що впливають на загальний результат виконання композиції. Презентував відео на достатньому естетичному рівні.
10-14	Постановка виконана не в повному обсязі з точки зору постановочної роботи. Виконання рухів виконавцями має цілісну структуру, проте має методичні та технічні порушення,що зумовлені посереднім рівнем виконання.
7-9	Постановка виконана на низькому рівні. Виконання танцювальних комбінацій на рівні побутового виконання. Допущені помилки при виконанні та складанні комбінацій ,що не відтворюють поставлені завдання. Виконання неритмічне та не музикальне.
1-6	Робота має не завершену форму. Виконавці не знають лексичного матеріалу.

6.3 Семестровий контроль та критерії оцінювання

Форма семестрового контролю – екзамен (3 семестр). Практичний показ хореографічної композиції.

Критерії оцінювання

40-30 балів	<p>Постановник: Студент повністю виконав завдання з постановки танцю враховуючи всі зауваження, що були поставлені перед студентом. Виконавці композиції технічно та якісно демонструють вивчені комбінації, сценічно та методично вірно виконують лексику танцю. Постановник емоційно передає створений образ (якщо він передбачений завданням) використовуючи засоби сценічної виразності. Чітко та впевнено використовую музичний матеріал до обраної композиції</p> <p>Виконавець: Студент технічно та якісно демонструє вивчений матеріал, сценічно та методично вірно виконує навчальні комбінації. Емоційно передає образ, використовуючи засоби сценічної виразності. Чітко та впевнено виконує рухи в гармонійному поєднанні з музичним матеріалом.</p>
29-19 балів	<p>Постановник: Студент на достатньому рівні виконав постановчу роботу, створив розгорнуті танцювальні комбінації. Пластичні мотиви відповідають вимогам виконання методичного та технічного характеру. Виконавець: студенти чітко та впевнено виконують рухи в гармонійному поєднанні з музичним матеріалом</p> <p>Студент на достатньому рівні знає навчальний матеріал курсу. Орієнтується в лексиці та впевнено виконує всі пластичні мотиви навчальної комбінації. Допускає незначні помилки при виконанні рухів, що не впливають на загальне враження. Музично та гармонійно відтворює текст танцю з емоційною та образною подачею.</p>
18-9 балів	<p>Постановник: Постановка виконана на середньому рівні, має не визначені частини танцю. Виконавці допускають незначні помилки в виконанні танцювальних комбінацій. Постановник, аналізує та знаходить причинні наслідки, що</p>

	<p>впливають на загальний результат виконання композиції</p> <p>Виконавець: Студент посередньо орієнтується в програмному матеріалі, проте допускає помилки в виконанні танцювальних комбінацій. Посередньо розкриває емоційність образу.</p>
8-1 бал	<p>Студент на слабкому технічному рівні виконує часткові фрагменти комбінацій, порушуючи методично-практичну цілісність комбінації. Не знає програмного матеріалу.</p>

6.4 Навчально-методична карта дисципліни «Творча майстерня балетмейстера»

Разом: 60 год., практичні заняття – 26 год., модульний контроль – 4 год., семестровий контроль – 30 год

Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II		
Назва модуля	<i>Постановка сюжетного хореографічного номеру (до 5 хв)</i>			<i>Постановка колективної сюжетної хореографічної композиції (до 15 хв)</i>		
Кількість балів за модуль	<i>91</i>			<i>102</i>		
	Тема 1 <i>Вибір теми, написання драматургічної основи</i>	Тема 2 <i>Робота з архітектонікою номеру</i>	Тема 3 <i>Постановка хореографічного тексту</i>	Тема 1 <i>Вибір теми, написання драматургічної основи</i>	Тема 2 <i>Робота з архітектонікою номеру</i>	Тема 3 <i>Постановка хореографічного тексту</i>
Лекційні заняття						
Теми практичних занять	<i>(відвідування – 1 бал) 10 балів за роботу Всього – 22 бали</i>	<i>(відвідування – 1 бал) 10 балів за роботу Всього – 22 бали</i>	<i>(відвідування – 1 бал) 10 балів за роботу Всього – 22 балів</i>	<i>(відвідування – 1 бал) 10 балів за роботу Всього – 22 балів</i>	<i>(відвідування – 1 бал) 10 балів за роботу Всього - 22 бали</i>	<i>відвідування – 1 бал) 10 балів за роботу Всього – 33 бали</i>
Самостійна робота						
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота № 1 (25 балів)			Модульна контрольна робота № 2 (25 балів)		
ВСЬОГО: 193 бали						

6.5 Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінка
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок.
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь).
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання.
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

Основна література:

1. Бугаєць Н. А. Мистецтво балетмейстера : навч. посіб. Харків, 2012. 177 с.
2. Енська О. Ю. Композиція танцю та мистецтво балетмейстера : Навч. посіб. Суми, 2020. 157 с.
3. Колногузенко Б.М. Мистецтво балетмейстера . Х.: ХДАК, 2007. 85 с.
4. Кривохижа А. М. Мистецтво балетмейстера. Навчально-методичний посібник для студентів педагогічних навчальних закладів. Умань: Візаві, 2020. 145 с.
5. Лань О. Мистецтво балетмейстера: хореографія великої форми: навчально-методичний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 198 с.
6. Форма постановки танців : навч. посіб. Рівненський держ. гуманітарний ун-т Ін-т мистецтв. Рівне, 2010. 36 с.
7. Шаріков Д. І. Типологія хореографічної культури : монографія. Київ, 2013. 90 с.

Додаткова література:

1. Колногузенко Б.М. Види мистецтва та хореографії. Х.: ХДАК, 2009. 140с.
2. Колногузенко Б.М. Сольний танець. Х.: ХГАК, 2006. 28 с.
3. Колногузенко Б.М. Хореографічна сюїта: методичні матеріали з курсу «Мистецтво балетмейстера». Х.: ХДАК, 2007. 106 с.
4. Колногузенко Б.М., Макарова І. І. Сучасний танець та методика його викладання: конспект лекцій для студентів хореографічних відділень мистецьких та педагогічних вищ. Навч. Зак. II-IV рівня акредитації. Харків: Слово, 2015. 137 с.
5. Колногузенко Б.М. Хореографічна композиція: методичний посібник з курсу «Мистецтво балетмейстера». Харк. Держ акад. культури. Х.:ХДАК, 2018. 208 с.

6. Коростельова М. Д. Риси постмодерну в балеті “Лускунчик” П. Чайковський – Р. Поклітару / Марія Дмитрівна Коростельова // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – Вип. 2. – Київ: Міленіум, 2017.
7. Коростельова М. Д. Трансгресія в хореографічному мистецтві (на прикладі балету «Спляча Красуня» Матса Ека) / Марія Дмитрівна Коростельова // Мистецтвознавчі записки: науковий журнал. – Вип. 29. - Київ : Міленіум, 2016. – С. 126–132.
8. Коростельова М. Д. Феномен симулякру в постмодерних інтерпретаціях балетів класичної спадщини (на прикладі балету “Спляча Красуня” М. Борна) / Марія Дмитрівна Коростельова // Мистецтвознавчі записки: науковий журнал. – Вип. 30. – Київ: Міленіум, 2016.
9. Коростельова М. Д. Палімпсест у постмодерних балетних інтерпретаціях (на прикладі «Лебединого озера» М. Ека, М. Борна, Р. Поклітару) / Марія Дмитрівна Коростельова // Актуальні проблеми теорії, історії та практики художньої культури. – Вип. 2. – Київ: Міленіум, 2017.
10. Коростельова М.Д. Інтерпретації «Лебединого Озера» Чайковського-Іванова-Петіпа в епоху постмодерну / Марія Дмитрівна Коростельова // Парадигма пізнання 6 науковий журнал. Серія «Гуманітарні питання». – Вип.14. – Київ : Центр міжнародного наукового співробітництва «ТК Магелан», 2015. – С.109–122.
11. Хореологія : статті та лекції / О. Чепалов ; Київський національний університет культури і мистецтв. - Київ : Ліра-К, 2022. - 228 с.